

Geelzucht (icterus) bij pasgeborenen

Uw kindje ziet geel en gaat daarom fototherapie krijgen of krijgt al fototherapie. In deze folder leest u meer over icterus (geelzucht) en de behandeling van icterus door middel van fototherapie. Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u altijd bij uw behandelend arts of verpleegkundige terecht.

De betekenis van icterus

Icterus komt vaak voor bij pasgeborenen. Hierbij is sprake van een gele verkleuring van de huid en het oogwit. Dit komt doordat bilirubine (dat vrijkomt bij de afbraak van rode bloedlichaampjes) zich in de huid opstapelt.

Kinderen hebben in de baarmoeder andere rode bloedlichaampjes dan buiten de baarmoeder. Als het kind geboren is, worden de rode bloedlichaampjes afgebroken en vervangen. Hierbij komen afvalstoffen (bilirubine) vrij, die door de lever worden omgezet en uitgescheiden via de urine en ontlasting.

Bij sommige kinderen kan de lever dit niet allemaal verwerken. De afvalstoffen (bilirubine) hopen zich dan op in het lichaam en veroorzaken de gele kleur. Het geelzien is doorgaans na 24 uur na de geboorte zichtbaar en is normaliter na 1 tot 2 weken verdwenen. Wanneer uw kind geel ziet kan het slaperig worden en slecht gaan drinken.

Icterus is zelf geen ziekte; het is een verschijnsel.

Bij pasgeborenen is icterus veelal een onschuldig verschijnsel, uw kind is dan ook net zo gezond als een ander kind dat niet geel ziet.

Een enkele keer kan icterus bij pasgeborenen ontstaan door een ziekte, bijvoorbeeld een aangeboren leveraandoening.

Als icterus bij een pasgeborene na 2 weken nog niet verdwenen is of een kind is suf en drinkt slecht, dan is meestal nader onderzoek nodig.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Diagnose stellen bij icterus

Wanneer de huid en het oogwit geel zijn en de urine donkerder is dan normaal, zal er al snel aan icterus gedacht worden.

Met behulp van bloedonderzoek zal het bilirubinegehalte bepaald worden. Dit bloed wordt afgenomen door middel van een hielprik. Wanneer het bilirubinegehalte boven een bepaalde waarde komt (deze waarde is afhankelijk van het geboortegewicht en de leeftijd van uw kind), zal de arts besluiten te starten met fototherapie.

Mogelijke gevolgen van een icterus die niet behandeld wordt

Wanneer icterus niet behandeld wordt en het bilirubinegehalte in het bloed boven bepaalde grenzen stijgt, kan dit in de hersenen en in het zenuwstelsel beschadigingen veroorzaken. Dit wordt ook wel 'kernicterus' genoemd en komt gelukkig zelden voor.

De behandeling: fototherapie

Bij fototherapie komt uw kind meestal in een couveuse te liggen waarop een (meestal) blauwe lamp wordt geplaatst. Door dit speciale licht verandert het bilirubine in de huid zodanig dat het gemakkelijker uitgescheiden kan worden via de urine en ontlasting. Als het bilirubine wordt uitgescheiden, daalt het bilirubinegehalte in het bloed en neemt de mate van geelzien af.

Over het algemeen wordt uw kind in zijn of haar luier in de couveuse gelegd, zo kan de lamp optimaal zijn werk doen. Ook krijgt uw kind een stoffen brilletje over de ogen omdat de lamp erg fel is. De lamp is echter **niet** schadelijk voor de ogen.

Wanneer uw kind fototherapie krijgt wordt regelmatig (meestal dagelijks) het bilirubinegehalte in het bloed gecontroleerd, om te kijken of de fototherapie gestopt kan worden. Ook dit bloed wordt weer afgenomen door middel van een hielprik.

Als de fototherapie gestopt is, wordt vaak nog 1 of 2 keer het bilirubinegehalte in het bloed gecontroleerd om te kijken of het niet opnieuw gaat stijgen.

Meestal duurt de behandeling met fototherapie enkele dagen.

Beleving voor uw kind

Fototherapie is niet schadelijk of pijnlijk voor uw kind.

De verzorging

Voor een goed resultaat van de behandeling is het belangrijk dat uw kind zoveel mogelijk onder de lamp ligt. Daarom wordt uw kind door de verpleging verzorgd en gevoed in de couveuse terwijl de lamp aan staat.

Wanneer u uw kind komt verzorgen en voeden, mag het uit de couveuse, tenzij de bilirubinewaarde te hoog is. Het streven is om uw kind na het voeden en verzorgen weer zo snel mogelijk terug te leggen in de couveuse. U kunt dan natuurlijk wel gewoon met uw handen in de couveuse om uw kind te strelen etcetera.

Aan de volgende aspecten zal aandacht besteed worden bij de verzorging van uw kind. U kunt uiteraard aan de verzorging deelnemen.

- Regelmatig temperaturen in verband met warmteafgifte van de lamp;
- Urineproductie in de gaten houden;
- Voldoende vocht toedienen (drinken);
- Goede verzorging van de billen. Door de inwerking van het licht op de darmpjes is de ontlasting vaak dunner en frequenter, waardoor uw kind eerder last kan krijgen van rode, geïrriteerde billen. Billen niet met babyolie verzorgen, dit kan door de lamp in de huid branden. U kunt de billen het beste schoonmaken met een nat gaasje.

Heeft u vragen?

Als u nog vragen heeft na het lezen van deze folder, dan kunt u altijd terecht bij de verpleegkundigen en artsen op de afdeling.